

ĮTRAUKI IR BESIMOKANTI VISUOMENĖ. PIRMOJI DISKUSIJA

LIETUVOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ, EKSPERIMENTINĖS PLĖTROS IR INOVACIJŲ
(MTEPI) PRIORITETŲ IDENTIFIKAVIMAS

Vilnius

10/11/2013

ĮTRAUKI IR BESIMOKANTI VISUOMENĖ. PIRMOJI DISKUSIJA

ĮTRAUKIOS IR BESIMOKANČIOS VISUOMENĖS GRUPĖS PIRMOSIOS DISKUSIJOS APIBENDRINIMAS

Diskusijos tikslas: išskirti krypties raidą ateityje veiksiančias tendencijas bei iššūkius ir prie jų prisitaikyti leisiančias novatoriškas technologijas / procesus ar jų grupes.

Diskusija įvyko: 13.00 – 17.00

Vieta: Viešbučio „Crowne Plaza Vilnius“ konferencijų centras salė „Saphire C“, M.K.Čiurlionio g. 84, Vilnius

Diskusijos darbotvarkė:

12.30 – 13.00 Dalyvių registracija, pasitikimo kava.

13.00 – 13.15 Sveikinimo žodis.

13.15 – 13.20 Diskusijoje vartojamų sąvokų, diskusijos metodinio įgyvendinimo ir taisyklių pristatymas.

13.20 – 13.30 Grupės mokslo vadovo įžanginis žodis. Atliktos apžvalgos pristatymas.

13.30 – 13.50 Globalių tendencijų pristatymas, sąrašo pildymas.

13.50 – 14.20 Iššūkių sąrašo formavimas.

14.20 – 14.30 Pertrauka.

14.30 – 15.50 Technologijų/procesų sąrašo pristatymas bei pildymas.

15.50 – 16.10 Pertrauka. Kava/arbata bei užkandžiai.

16.10 – 16.40 Technologijų/procesų ir iššūkių susiejimas.

16.40 – 17.00 Pirminio technologijų sąrašo bei diskusijos rezultatų aptarimas.

Diskusijos moderatorius – Edgaras Leichteris

Diskusijos dalyviai:

Mokslo atstovai: Asta Pundzienė, Brigita Janiūnaitė, Monika Petraitė, Rūta Petrauskaitė, Vytautas Radžvilas, Aelita Skaržauskienė, Rolandas Strazdas, Rasa Šnapštienė, Vilija Targamadžė, Sigitas Urbonavičius, Žilvinas Padaiga, Jūratė Černevičiūtė.

Verslo atstovai: Andrius Plečkaitis, Arūnas Bėkšta, Modestas Gelbūda, Aistė Grinkevičiūtė, Renaldas Gudauskas, Saulius Vasiliauskas.

Valstybės valdymo / viešojo administravimo atstovai: Edita Bagdonaitė, Kristina Auruškevičienė, Valentinas Kvietkus, Inga Liubertė, Ričardas Valančiauskas, Albertas Žalys.

Stebėtojai: Erika Vaiginienė, Eglė Mykolaitienė, Kristina Masevičiūtė, Ramojus Reimeris.

Facilitatoriai: Edgaras Leichteris, Andrius Jaržemskis, Dalius Serafinas, Ieva Adomaitytė – Subačienė, Ieva Černeckytė, Gintarė Vitkauskaitė, Aurimas Danilevičius, Inga Žuravliovaitė

DISKUSIJOS EIGA:

1. Sumaniosios specializacijos proceso pristatymas –Ramojus Reimeris (MOSTA).

2014 – 2020 m. naujojo programavimo periode Europos Komisija (toliau – EK) nustatė *Ex ante* sąlygą šalims narėms – parengti sumanios specializacijos strategiją, kuri būtų susijusi su Europos Sąjungos (toliau – ES) inovacijų strategija. ES skatina kurti naujas technologijas reikalingas konkurencingumui didinti įtraukiant suinteresuotas šalis.

Lietuvos Sumani specializacija rengiama dviem etapais:

1. Nustatant mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (toliau – MTEPI) prioritetines raidos kryptis.
2. Identifikuojant konkrečius prioritetus prioritetinėse kryptyse.

Prioritetinė kryptis – atsakas į globalius ar nacionalinius iššūkius ir galimybes, kuriomis Lietuvos MTEP ir inovacijų sistema gali geriausiai pasinaudoti. Sumanios specializacijos prioritetines kryptis įgyvendina prioritetai.

Prioritetas apibrėžiamas kaip tematiškai koncentruotų novatoriškų technologijų ar procesų kūrimas (arba pritaikymas) ir panaudojimas, turintis aukštą potencialą transformuoti Lietuvos ūkį, išnaudojant turimą MTEPI potencialą ir atliepiant globalias tendencijas/iššūkius.

Prioritetai išskiriami keliais etapais:

1. Apklausa internetu, kuri baigėsi 2013 rugsėjo 25d.
2. Tematinės apžvalgos.
3. LRV tvirtina prioritetines kryptis.
4. Diskusijos pagal 6 kryptis su ekspertais (mokslo ir verslo atstovais).

2. Diskusijoje vartojamų sąvokų, diskusijos metodinio įgyvendinimo ir taisyklių pristatymas – Edgaras Leichteris.

Moderatorius apibendrina MOSTA atstovo pristatymą, taip pat paaiškino ir apibūdino fasilitatorių funkcijas, moderatoriaus funkcijas, supažindina su diskusijos programa bei detalizavo renginio taisykles. Moderatorius taip pat apibūdino diskusijų metodiką bei technikas, kurios buvo taikomos diskusijose.

Andrius Jeržemskis pristatė MTEP ir inovacijų prioritetų nustatymo ciklą bei planuojamų diskusijų bangų rezultatus. Detalizavo kiekvienos diskusijų bangos tikslus, eigą ir planuojamus rezultatus.

3. Grupės mokslo vadovo įžanginis žodis. Atliktos apžvalgos pristatymas – Asta Pundzienė.

Asta Pundzienė pristatė pagrindines teminėje apžvalgoje išskirtas sritis. Pranešėja paminėjo, kad svarbu išsiginčyti prioritetus, taip pat pasverti, ar iššūkiai, kurie yra įvardinti viešos diskusijos metu, yra pakankami, kokie galimi jų sprendimai, t.y. technologijos ir procesai, kurie leistų išspręsti šiuo iššūkius. Šie prioritetai yra labai svarbūs Lietuvos ir ES konkurencingumui, siekiant tapti ekonomikos ir gerbūvio augimo valstybe.

Pranešėja taip pat pabrėžė, kad Lietuvos žinių ekonomika tampa inovacijų ekonomika, todėl prie teminėje apžvalgoje išskirtų prioritetų diskusijos vadovai siūlo pridėti iššūkį: *Nepakankamas inovacijų diegimas ir neišvystyta verslo aplinka.*

Pranešėja paminėjo, kad konsultacijos su verslu, metaanalizė bei konsultacijos su viešąja auditorija, parodė atotrūkį tarp kompetencijų ir darbo rinkos poreikių. Labai svarbu identifikuoti kokiomis technologijomis galime šiuos iššūkius išspręsti. Antrajam iššūkiui svarbus naujas požiūris į švietimą – naujoji mokymosi paradigma (orientacija į studentą), praktika, e - priemonės ugdyme.

Kalbant apie pirmąjį iššūkį reikėtų nepamiršti naujosios viešosios vadybos bei administravimo, verslo vadyba bei vadybos dėsniai turėtų būti integruoti į viešąjį administravimą nuo e-valdysenos iki personalizuotų viešųjų paslaugų.

4. Globalių tendencijų pristatymas, sąrašo pildymas, ekspertų prisistatymas.

Moderatorius paprašė dalyvių po vieną prisistatyti bei pateikti savo pasiūlymus pateiktam iššūkių sąrašui:

1. Neinovatyvus ir nerezultatyvus, viešasis valdymas ir paslaugos.
2. Kompetencijų pasiūlos ir paklausos neatitiktis.
3. Nepakankamas inovacijų diegimas ir neišvystyta verslo aplinka.

Valentinas Kvietkus patikslina, ar po šiomis formuluotėmis patenka tokia tendencija kaip visuomeninė manipuliacija.

Asta Pundzienė atsako, kad globalios tendencijos yra suprantamos kaip pokyčių jėgos, todėl socialinė manipuliacija yra ne visai globalių tendencijų kategorijoje, ji galėtų būti priskirta prie platesnių socialinių problemų, prie iššūkių.

Vilija Targamadžė: „norėčiau įtraukti tokią tendenciją kaip *kultūros transformacijos, atsiranda naujos subkultūros.*“

Monika Petraitė: „*klimato kaita ir išteklių transformacija.*“

Moderatorius klausia grupės pritarimo, ar galima įtraukti sociokultūrinę kaitą į globalių tendencijų sąrašą. Visi dalyviai pritaria.

Modestas Gelbūda: „Efektyvumo Lietuvoje trūksta labiau nei inovatyvumo. Trečią iššūkį siūlyčiau išplėsti nurodant „*nacionalinė inovacijų sistema.*“

Rasa Šnapštienė: „manau, kad svarbu kalbėti ne tik apie viešąsias paslaugas, bet ir administravimą, todėl siūlau vadinti *viešasis valdymas.* Taip pat manau svarbu ne efektyvumas, *bet ir veiksmingumas bei rezultatyvumas.*“

Sigitas Urbonavičius: „iššūkiai nutolo nuo megatrendų. Stoka yra sunkiai pamatuojamas dalykas. *Gal tikslingiau būtų efektyvumas, rezultatyvumas.* Trečiajame iššūkyje trūksta ryšio su globaliomis tendencijomis. Kalbame tik apie inovacijas versle. Siūlau ieškoti ryšio su inovacijomis ir visuomenės poreikiais.“

Rolandas Strazdas: „*žiniomis grįstas inovacijas reikėtų keisti į inovacijomis grįstą, kūrybiškumu grįstą ir kt. inovacijas.*“

Jūratė Černevičiūtė: „trūksta visuomenės sąmoningumo, aktyvumo ir saviorganizacijos mažinimo aspektų. Kad būtų skatinami pačių bendruomenių aktyvumo procesai.“

Monika Petraitė: „trečiasis iššūkis turi būti išplėstas į *bendruomenių inovacijas (low tech): dinamiškos besimokančios, įtraukios sociokultūrinės sistemos.* Bendruomenė turi pati sugebėti atsinaujinti.“

Asta Pundzienė pastebi, kad minėtas pasiūlymas labiau tiktų prie technologijų.

Brigita Janiūnaitė: „be įtraukimų sistemų, svarbus žodis būtų *socialinė atskirtis,* kurios siekiama išvengti socialine įtrauktimi.“

Rūta Petrauskaitė: „yra paslaugos, sistemos, bendruomenė, tačiau nėra žmogaus. Mes būsime konkurencingi, kai bus laimingi žmonės ir draugiška visuomenė. Visos technologijos atsiremia į žmogų, gal verta *įtraukti gyvenimo kokybės rodiklius.*“

Saulius Vaisiliauskas: „bandžiau lyginti su 2030 Lietuvos strategija, kurioje nurodoma, kad siekiama tapti konkurencinga šalimi. Norėtusi daugiau pozityvumo, *kokių kompetencijų trūksta ir kokių žmogų norime ugdyti,* rodyti siekiamybę, akcentuoti labiau teigiamą asmenybę, galbūt kūrybiškas žmogus, kaip buvo suplanuota Lietuva 2030 strategijoje.“

Moderatorius paaiškina, kad Strategija „Lietuva 2030“ yra auksčiausia Lietuvos kaip šalies vizija, toliau seka Nacionalinė pažangos programa ir kiti susiję dokumentai.

Asta Pundzienė apibendrina, kad didžioji dalis ekspertų mato iššūkius labai panašiai, taip pat svarbi nuskambėjusi pozicija atsisukti į žmogų ir visuomenę.

Moderatorius padėkoja už diskusiją bei išsakytus pasiūlymus, pakviečia visus dalyvius į pertrauką, grupių vadovai apibendrina pasiūlymus ir pateikia galutinį iššūkių sąrašą.

5. Iššūkių sąrašo formavimas.

Po kavos pertraukos Asta Pundzienė pakomentuoja galutinį ekspertų diskusijų metu suformuotą iššūkių sąrašą:

1. Neinovatyvus ir nerezultatyvus, viešasis valdymas ir paslaugos (apimant - socialinė įtrauktis);
2. Kompetencijų pasiūlos ir paklausos neatitiktis (apimant - silpna švietimo sistema ugdant pilnaverčius žmones/Visuomenės, žmogaus, kūrėjo, piliečio ugdymas/ socialinė manipuliacija/ visuomenės sąmoningumo, saviorganizacijos skatinimas/ lietuvių kalbos praradimas/ socialinė įtrauktis);
3. Nepakankamas inovacijų diegimas ir neišvystyta verslo aplinka (apimant - saviorganizacijos stoka / socialinė įtrauktis).

Komentarai:

Andrius Plečkaitis: „socialinė įtrauktis mūsų nuomone yra gana horizontali sritis, jeigu paslaugos neinvatyvios, tada mažėja įtrauktis, jeigu kompetencijos neatitinka darbo rinkos poreikių, taip pat mažėja įtrauktis.“

Valentinas Kvietkus: „viskas susiveda į turimas problemas, tačiau neaišku kam mes turim ruoštis. Atrodo, kad šios sąvokos nesiderina su diskusijų tikslu, nes trūksta įžvalgų į ateitį.“

Moderatorius siūlo konsensuso vardan pritarti iššūkių sąrašui, kadangi eigoje jie gali būti koreguojami. Visi ekspertai pritaria vadovų pateiktam apibendrintam sąrašui.

6. Technologijų/procesų sąrašo pristatymas bei pildymas.

Ekspertams pateikiamas technologijų/ procesų sąrašas gautas apibendrinus Analitikų¹ parengtą teminę apžvalgą.

Moderatorius siūlo skirti 3-4 min. peržiūrėti fasilitatorių padalintą technologijų/ procesų sąrašą (kuris prieš renginį kiekvienam dalyviui buvo išsiųstas elektroniniu paštu).

Pirminis technologijų sąrašas iš mokslo grupės vadovo parengtos santraukos:

¹ Analitikai- Visionary Analitics konsorciumas

Kaitos veiksniai	Technologijų grupės
Iššūkis „Inovatyvių viešųjų paslaugų stoka“	
E-valdysena	Atvirų terpių plėtra (pvz., atviri duomenys, licencijos, atvirasis kodas)
	Technologijos, mažinančios gyventojų skaitmeninę atskirtį
	Mobiliąsias viešąsias paslaugas įgalinanti techninė ir programinė įranga (pvz., sumanūs mobilieji įrenginiai, mobiliosios programėlės, dėvimi kompiuteriai (angl. <i>wearable computers</i>))
	Išmaniąsias arba visur esančias paslaugas įgalinanti techninė ir programinė įranga (pvz., visur esantis internetas, biometrinės, radijo dažnio nustatymo (angl. <i>radio-frequency identification, RFID</i>) technologijos, išmaniųjų jutiklių sistemos (angl. <i>ubiquitous sensor networks, USN</i>), socialiniai tinklai (web 2.0), debesų kompiuterija, daiktų (intra/inter)netas (<i>web 3.0</i>), dirbtinis intelektas/ robotika)
Nykstančios ribos tarp viešųjų ir privačių paslaugų: personalizuotų viešųjų paslaugų plėtra	Technologijos, leidžiančios geriau suprasti piliečių poreikius
	Paslaugas, kurių centre – piliečių poreikių tenkinimas, technologijos (pvz., paslaugų supaprastinimo technologijos, į vartotoją orientuotas dizainas, sprendimai paslaugų integravimui, socialinė kompiuterija, papildyto pažinimo (angl. <i>augmented cognition</i>) technologijos)
	Bendro (kartu su piliečiais) viešųjų paslaugų kūrimo ir teikimo technologijos (pvz., e-apklausa, e-diskusijos, socialinė kompiuterija, bendro kūrimo technikos, minios išteklius naudojančios technologijos (angl. <i>crowd-sourcing</i>), rimti žaidimai (angl. <i>serious games</i>))
Nykstančios ribos tarp viešųjų ir privačių paslaugų: Viešojo verslumo link	Sumanus ir novatoriškas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų (MTEPI) valdymas finansų prieinamumo smulkiam ir vidutiniam verslui didinimo, verslo konkurencingumą skatinančių paslaugų, inovacijų ir smulkaus ir vidutinio verslo paramos politikų plėtros, eko-inovatyvių paslaugų, produktų ir procesų vystymo srityse. MTEPI technologijos galėtų apimti idėjų ir jaunojo verslo kryžminio finansavimo ir finansų inžinerijos, inovatyvios novatoriškų idėjų atrankos (pvz., Stage Gate), technologijų perdavimo, e-intelektinės nuosavybės valdymo ir jos prieinamumo technologijas.
	Technologijos, padedančios kurti naujas partnerystes tarp valdžios ir piliečių, verslo ir kitų interesų grupių, viešųjų paslaugų įgyvendinimui (pvz., naujų, inovacijoms palankių institucinių aplinkų kūrimas, platus socialinių tinklų analizės taikymas tinklams identifikuoti)
	Naujų viešųjų paslaugų teikimo modelių plėtra, socialinės inovacijos (pvz., socialinis verslas, darbuotojų bendradarbiavimas, remiantis bendra nuosavybe, viešojo ir privataus sektoriaus partnerysčių inovacijos)
	Finansiniai ir fiskaliniai instrumentai, finansų inžinerija (pvz., socialinio poveikio obligacijos, eksperimentavimo vietovių steigimas, socialinės rizikos fondai, prizų fondai)
	Bendradarbiavimas siekiant paskatinti pramonės ir paslaugų sektorių plėtrą už šalies ribų
	Inovacijų ekosistemų kūrimas išnaudojant viešojo, privataus ir NVO sektorių partnerystes (pvz., išmaniųjų miestų programos, sutelkiančios įvairias inovacijas bendram tikslui pasiekti)
	Partnerystės turimam žmonių potencialui išnaudoti (pvz., darbo paieškos programos (angl. <i>job-crawlers</i>), apjungiančios tūkstančius privačių skelbimų)
	Viešųjų pirkimų pokyčiai siekiant paskatinti inovacijų kūrimą ir diegimą Viešųjų informacijos šaltinių panaudojimas inovatyviems produktams kurti (pvz., kompetencijų prognozavimo ir stebėsenos sistema integruojanti įvairias duomenų bazines)
Auganti išvalgumo svarba: įrodymais grįstų viešųjų paslaugų plėtra	Viešos informacijos naudojimo sprendimai (pvz., naujos metrikos, duomenų rinkimo, saugojimo ir apdorojimo sprendimai, sumanios žinių valdymo sistemos)
	E-tapatybės įgalinimas ir privatumo apsauga (pvz., biometrinės technologijos ir kiti nauji skaitmeninės tapatybės nustatymo modeliai, privatumo apsaugos įranga)
	Naujų inovatyvių metodų kūrimas ir esamų metodų inovatyvius taikymas (pvz., politikos poveikio simuliacija virtualioje erdvėje, minios išteklių panaudojimas (angl. <i>crowdsourcing</i>))
	Valstybė kaip inovacijų katalizatorius (pvz., savivaldybių veiklos inovatyvumo vertinimo ir valstybės tarnautojų inovatyvumo vertinimo plėtra)
Auganti išvalgumo svarba: viešųjų	Į rezultatus orientuoto valdymo sprendimų plėtra (pvz., piliečių dalyvavimo biudžeto formavime sprendimai (angl. <i>participatory budgeting</i>), biudžeto sudarymo pagal rezultatus sistemos, rezultatų pirkimo iš rinkos sistemos)

Kaitos veiksniai	Technologijų grupės
paslaugų teikimo produktyvumo didinimas	Viešųjų paslaugų teikimo optimizavimo sprendimai sprendžiant koordinavimo problemas
	Viešųjų paslaugų administracinio efektyvumo didinimas (pvz., multifunkciniai bendrų viešųjų pirkimų centrai, užsakomųjų paslaugų plėtra (angl. <i>outsourcing</i>),
Iššūkis „Kompetencijų pasiūlos ir paklausos neatitiktis“	
Naujoji švietimo paradigma	Visos žemiau išvardintos ateities technologijų grupės
Mokymosi turinys	Atviri švietimo išteklių (angl. <i>open education resources</i>), apimantys atvirą universitetų kursų medžiagą, programinę įrangą kaip kad mokymosi turinio valdymo sistemas ar mokymosi turinio kūrimo įrankius.
Mokymosi aplinka ir būdai	Aktyvūs ir patirtiniai mokymo-mokymosi metodai, kompiuteriniai ir kitokie žaidimai
	Bendradarbiavimo technologijos (pvz., socialiniai tinklai, atvirosios enciklopedijos, masiniai atvirieji internetiniai kursai)
	Kitokio mokymosi technologijos (pvz., atvirkštinės klasės (angl. <i>flipped classrooms</i>)
	Asmeninės virtualios savivaldaus mokymosi aplinkos kaip antai masiniai atvirieji internetiniai kursai (MAIK) (angl. <i>Massive open online courses, MOOCs</i>). Pavyzdžiui, Khan akademija.
	Technologijos paremtos sistemų sistemos požiūriu (angl. <i>system of systems</i>)
Mokymosi priemonės ir infrastruktūra (skatinantys patyriminį ir savivaldų mokymąsi)	Visur esančio tinklo technologijos (pvz., Web 3.0 ar 4.0, mobiliosios technologijos)
	Išplėstinę tikrovę (angl. <i>augmented reality</i>) įgalinančios technologijos
	Nauja mokymosi įranga (pvz., skaitmeninių knygų saugyklos, skaitmeninės lentos, eksalygmens kompiuteriai, išmaniųjų debesų kompiuterija, nematomos ar biometrinės technologijos)
	Dirbtinis intelektas
	Programinė įranga (pvz., gestų atpažinimo, automatinio vertimo, išplėstinės realybės programos)
	Infrastruktūros technologijos (pvz., automatinio ir nuotoliniu būdu valdomi mokyklų pastatai, skaitmenizuotos įprastos erdvės, patalpos, pritaikytos simuliacijai ir virtualiam mokymuisi)
Mokytojai	E-vertinimo, ypač neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pripažinimo (angl. Accreditation of Prior Experiential Learning, APEL) įrankiai bei alternatyvios vertinimo sistemos (pvz., mokymosi ženkleliai (angl. <i>badges</i>) vietoj pažymių)
	Mokymo ir mokymosi analizės (angl. <i>learning and teaching analytics</i>) technologijos (pvz., e-profiliai)
	Talento bei kompetencijų valdymo ateities technologijos (pvz., smegenų tyrimais paremtos žmonių mąstymo ir elgsenos nustatymo technologijos talentams atskleisti ir vystyti)
	Bendradarbiavimo technologijos, grįstos inovatyvia tinklaveika ir atviromis švietimo praktikomis
	Intelektualios tutoravimo ar mokymosi globos sistemos (angl. <i>intellectual tutoring systems</i>)
Mokymosi institucinė aplinka ir kultūra	Mokymo įstaigų ir mokymosi proceso valdymo technologijos, pavyzdžiui, skatinančios įstaigų bendradarbiavimą ar naujas partnerystes
	Mokymo finansavimo technologijos (pvz., minios finansavimo sprendimai)
	Švietimo reglamentavimo technologijos (pvz., atvirų licencijų reglamentavimo inovacijos)
	Technologijas, tobulinančias kompetencijų patvirtinimą, sertifikavimą ir pripažinimą bei įstaigų akreditavimą (ypač neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimo/ pripažinimo srityje)
	Technologijos, panaudojančios tyrimus švietimo transformacijai (pvz., mokymosi analitika, kompetencijų prognozavimas)

Iš gauto sąrašo remiantis turima ekspertine patirtimi, Moderatorius prašo pasiūlyti po 2 svarbiausias technologijas/ procesus bei pateikti minimalius argumentus arba pasiūlyti naujas technologijas/procesus, kurių nėra sąrašė, bet jie būtų svarbūs sekiant atliepti iššūkius.

Vyko ekspertų diskusija ratu, dalyviai siūlė technologijas/procesus.

Vilija Targamadzė: (naujas pasiūlymas) *„naujos kartos mąstymo ir elgsenos modeliavimas kintančiame kontekste.“*

Sociokutūrinio klasterio kaip kompetencijų ugdymo modeliavimas, nes nauja karta mąsto kitaip ir neišku kokiomis vertybėmis skatinamas jų elgesys.“

Renaldas Gudauskas: (naujas pasiūlymas) *„Valstybės informacijos politika (valdymas)/ viešoji politika“*

Jūratė Černevičiūtė: *„visi punktai labai technokratiniai, todėl siūlau naują - kūrybiškų jau esančių sistemų, panaudojimas / inovacijų paklausos didinimas. Pvz. kuriant klasterių tipo sistemas.“*

Monika Petraitė: (naujas pasiūlymas) *„Proveržio inovacijos ir globalios enterprenerystės formavimas (globalūs verslo modeliai), įtraukiančios socialinės inovacijos (socialinių inovacijų vystymas versle, „jaukiuose“ sektoriuose).“*

Elita Skaržauskienė: (naujas pasiūlymas) *„Technologijos, procesai ir paslaugos, skatinančios visuomenės aktyvumą, sąmoningumą ir savireguliaciją.“*

Sigitas Urbanavičius: (naujas pasiūlymas) *„Visuomenės parametrų matavimas ir jų kaitos stebėseną. Verslo poreikių matavimas visuomenės ir verslo aplinkos kontekste.“*

Rasa Šnapštienė: (naujas pasiūlymas) *„į rezultatus orientuotas, įrodymais ir argumentais grįstas sprendimų priėmimas, iš čia atsiranda poreikis tiek matavimams, tiek kriterijams ir jų planavimui. Efektyvios viešosios paslaugos (inovatyvumo diegimas paslaugose, esamų efektyvumas per valdymo procesus ir naujos paslaugos)“.*

V. Radžvilas – viskas priklauso kiek mums pavyks atsiriboti nuo 18 a. Vyravusio įsitikino, kad socialines ir politines problemas galima išspręsti technologinėmis priemonėmis, todėl noriu pasiūlyti naujus pasiūlymus.“

Mokslo universitetas, nes šiuo metu ištekliai švaistomi pseudomoksliui, liberalizavus aukštąjį mokslą.// Kalbant apie verslo sektorių, racionalu būtų sudaryti sąlygas verslo sektoriui kurti tobulumo centrus. (ang. centers of excellence).//Piliečių dalyvavimas biudžeto formavime, išviešinti viešųjų finansų naudojimą.“

Modestas Gelbūda: (naujas pasiūlymas) *„Konkurencingumui labiausiai reikia tarptautinių doktorantūrų mokyklų.“*

Asta Pundzienė: (naujas pasiūlymas) *„technologijos, padedančios kurti partnerystę tarp valdžios ir piliečių (tame tarpe Public Privat Partnership).“*

Moderatorius padėkoja dalyviams už diskusijas bei pažymi, kad paminėtos technologijos skiriasi savo svoriu, todėl labai svarbu pabandyti apibendrinti jas arba sugrupuoti. Tačiau šis etapas bus atliekamas po diskusijos.

7. Technologijų/procesų ir iššūkių susiejimas.

Fasilitatoriai pateikia diskusijų metu išskirtų technologijų/procesų bei iššūkių sąrašą (2 lentelė). Dalyvių prašoma naudojant 3 skirtingas spalvas (mėlyna, raudona, žalia) susieti technologijas su iššūkiais. Kiekvienai spalvai skiriama 5 sąsajų rodyklės. Mėlyna spalva reiškia technologija/ procesas labai stipriai atliepia iššūkį, raudona spalva – vidutiniškai stipriai, žalia spalva – silpnai atliepia.

Po šios užduoties fasilitatoriai surenka užpildytus lapus, padėkoja grupės dalyviams už darbą bei informuoja, kad apibendrinti skaičiavimai bei rangavimas bus pateikiamas visiems ekspertų grupės dalyviams elektroniniu paštu. Detalus technologijų/procesų bei iššūkių susiejimo apibendrinimas pateikiamas 2 Priede.

DISKUSIJOS METU NUTARTA:

1. Tolimesnėse diskusijose vadovautis apibendrintu technologijų/ procesų sąrašu. Esant poreikiui ekspertai gali pateikti savo pasiūlymus dėl technologijų/ procesų elektroniniu paštu.
2. Diskusijos dalyviai, susipažinę su diskusijos apibendrinimu, gali teikti papildomai pasiūlymus elektroniniu paštu.

1 PRIEDAS

EKSPERTŲ DISKUSIJŲ METU SUFORMULUOTŲ IŠŠŪKIŲ SĄRAŠAS

1. Neinovatyvus ir nerezultatyvus, viešasis valdymas ir paslaugos. / socialinė įtrauktis.
2. Kompetencijų pasiūlos ir paklausos neatitiktis./ silpna švietimo sistema ugdant pilnaverčius žmones./ Visuomenės, Žmogaus, kūrėjo, piliečio ugdymas/ Socialinė manipuliacija/ visuomenės sąmoningumo, saviorganizacijos skatinimas / Lietuvių kalbos praradimas / socialinė įtrauktis.
3. Nepakankamas inovacijų diegimas ir neišvystyta verslo aplinka (saviorganizacijos / socialinė įtrauktis).

2 PRIEDAS

EKSPERTŲ TECHNOLOGIJŲ/PROCESŲ IR IŠŠŪKIŲ SUSIEJIMO REZULTATAI

Žemiau pateikiami technologijų / procesų ir iššūkių susiejimo rezultatai, gauti suvedus ekspertų raštu pateiktas matricas.

1 Lentelė: Technologijų/procesų atliepimas iššūkiams

		IŠŠŪKIAI								
		1			2			3		
		Labai stiprus	Stiprus	Vidutinis	Labai stiprus	Stiprus	Vidutinis	Labai stiprus	Stiprus	Vidutinis
1				1	1	2	2			
2					3	2	1			
3					2	2	1	1	1	
4			1	2	4					
5		2	2	4						
6		1		3						1
7		1	2	1		1				
8		1	3	1						
9		1	3		1					
10			2	3		1		1	1	
11			1		1		2	3	3	1
12					2	2	2			
13			1		5	2	3	1	1	
14					1			2	2	1
15				1	1		1	2	2	
16			1	1	1		2	1	1	
17		1	1	2	1	1	1			1
18		2			1		1	2	2	1
19		1	1		1	3	4			
20					1	2	1			2
21		3	3	5						1
22				3	1					
23			1		2	1	1	1	1	
24					1			1	1	2
25		2	2	3						
26			1		4	2	1	2	2	
27		3	4	2						
28			1		1			3	3	3
29						1	1			
30		2	7	1				1	1	
31		1	1	2		1		3	3	2

2 lentelė. Diskusijų metu išskirtų technologijų/pocesų sąrašas.

1. E-vertinimo įrankiai APEL
2. Aktyvūs ir interaktyvūs/patirtiniai mokymosi metodai
3. Naujos kartos mąstymo ir elgsenos modeliavimas kintančiam kontekste
4. Sociokultūrinio klasterio, kaip kompetencijų ugdymo modeliavimas
5. E-valdysena, atvirų terpių plėtra
6. Viešosios informacijos naudojimo sprendimai
7. Viešųjų pirkimų pokyčiai, siekiant paskatinti inovacijas; valstybės užsakymas inovacijoms
8. Išmaniąsias arba visur esančias paslaugas įgalinanti tech. ir progr. įranga
9. Valstybės informacijos politikos dedamoji
10. Viešosios informacijos naudojimo sprendimai
11. Kūrybiškas esamų žinių panaudojimas / inovacijų paklausos didinimas
12. Technologijos, panaudojančios tyrimus švietimo transformacijai
13. E-mokymasis pagal naująją švietimo paradigmą
14. Proveržio inovacijos ir globalios entreprenerystės formavimo instrumentai
15. Įtraukiančios socialinės inovacijos versle ir bendruomenėse; inovacijų vystymas sektoriuose
16. Technologijos, procesai ir paslaugos, skatinančios sąmoningumą ir savireguliaciją
17. Visuomenės saugumo technologijos
18. Sumanus ir inovatoriškas MTEPI valdymas
19. Visuomenės parametrų matavimas ir jų kaitos stebėsena
20. Verslo poreikių matavimas kompetencijų ir verslo aplinkos kontekst
21. Į rezultatus orientuotų ir argumentais grįstas sprendimų priėmimas viešajame valdyme
22. Efektyvios viešosios paslaugos per valdymo procesus, inovatyvios ir naujos paslaugos
23. Mokslo universitetas
24. Sudaryti sąlygas kurti Excellence centers
25. Piliečių dalyvavimas biudžeto formavime / kontrolėje
26. Tarptautinės doktorantūros mokyklos
27. LEAN government taikymas tobulinant viešąjį sektorių
28. Bendradarbiavimo technologijos skatinant inovatyvių pasl.ir prod.eksportą
29. Technologijos, tobulinančios kompetencijų patvirtinimą
30. Technologijos padedančios kurti partnerystę tarp valdžios ir piliečių (PPP)
31. Verslo santykis su visuomene – matavimas, komunikavimas → inovacijos ir verslo aplinka

Gauta duomenų lentelė (žr. 1 lentelė), kurioje atsispindi, kaip stipriai t.y. labai stipriai, stipriai ar vidutiniškai, technologijos / procesai atliepia iššūkius. Remiantis šiais duomenimis toliau bus atliekami skaičiavimai bei analizė.

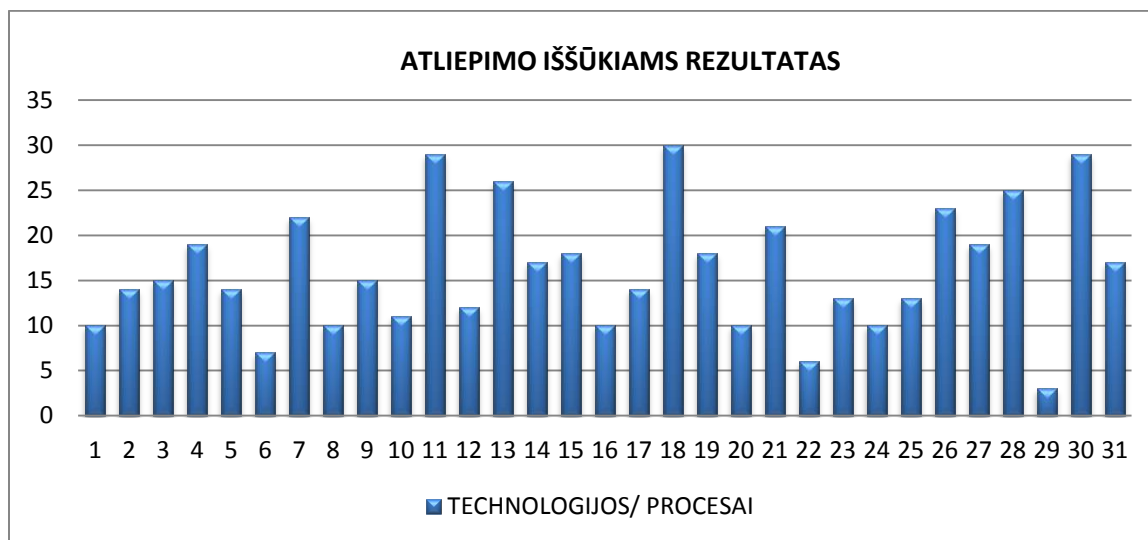
Siekiant išgryninti duomenis ir išryškinti, kurios technologijos yra svarbiausios buvo pasitelktas *eiliškumo metodas*. Sisteminant duomenis pagal *eiliškumo skalę* buvo laikomasi tokių reikšmių:

3 Lentelė: Koeficiento reikšmės

Koeficientas	Technologijos atitikimo iššūkiui stiprumas
3	Labai stiprus (mėlyna)
2	Stiprus (raudona)
1	Vidutinis (žalia)

Diagramoje pateiktoje žemiau (1 paveikslas), remiantis eiliškumo metodika, pateikiamos technologijos/ procesai pagal tai kaip stipriai atliepia iššūkius.

1 paveikslas. Atiepimo iššūkiams rezultatai

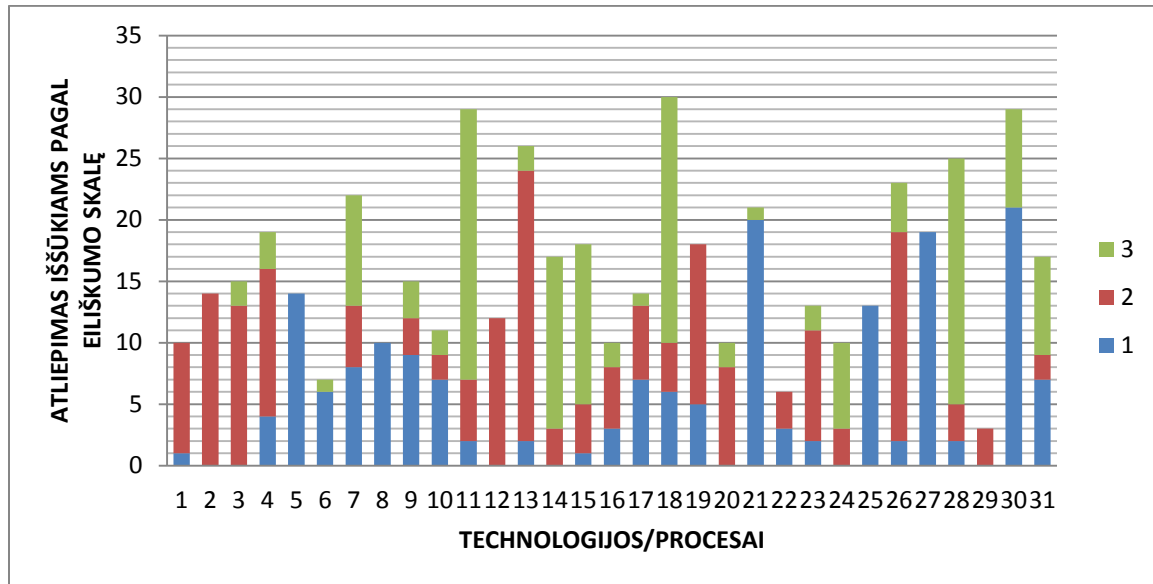
Dominuojančias technologijas galima įvardinti remiantis 1 bei 2 paveiksle atiektai rezultatais. Stipriausiai iššūkius atliepia:

13. E-mokymasis pagal naująją švietimo paradigmą;
26. Tarptautinės doktorantūros mokyklos;

30. Technologijos padedančios kurti partnerystę tarp valdžios ir piliečių (PPP) bei
 31. Verslo santykis su visuomene – matavimas, komunikavimas, inovacijos ir verslo aplinka.

2 paveiksle atspindimos technologijų/ procesų ir iššūkių poros, pagal tai kaip technologija/ procesas atliepiama kiekvieną iš 3 iššūkių.

2 paveikslas.

Atsižvelgiant į technologijų/ procesų atliepiamą iššūkiams galime identifikuoti pagrindines technologijas/procesus ryškiai atliepiančius kiekvieną iš iššūkių:

13. E-mokymasis pagal naują švietimo paradigmą

2. Kompetencijų pasiūlos ir paklausos neatitiktis./Silpna švietimo sistema ugdant pilnaverčius žmones./Visuomenės, žmogaus, kūrėjo, piliečio ugdymas/Socialinė manipuliacija/visuomenės sąmoningumo, saviorganizacijos skatinimas/Lietuvių kalbos praradimas/socialinė įtarka

11. Kūrybiškas esamų žinių panaudojimas/ inovacijų paklausos didinimas

3. Nepakankamas inovacijų diegimas ir neišvystyta verslo aplinka

30. Technologijos, tobulinančios partnerystę tarp valdžios ir piliečių

1. Neinovatyvus ir nerezultatyvus viešasis valdymas ir paslaugos/socialinė įtarka